Efficiënt schrijven piramideprincipe Louise Cornelis bij Tekstnet 2012 0703

- instructies voor het verkopen van een auto, geconcretiseerd en in structuur (zie sheet 7 ppt-bestand)
  - auto in goede staat brengen
    - repareren
      - raam herstellen
      - dak in orde maken
      - uitdeuken
    - schoonmaken
      - asbak legen
      - wassen
      - stofzuigen
  - adverteren
    - bord plaatsen
    - briefje op prikbord hangen
    - advertentie plaatsen
  - halfje brood kopen hoort er niet bij!
- checklist voor de structuur
  - Positionering
    - 1. Is de aanleiding tot de vraag helder en logisch verwoord?
    - 2. Is de vraag expliciet en juist verwoord?
    - 3. Geeft de hoofdboodschap een antwoord op de vraag?
    - 4. Is de hoofdboodschap actiegericht (zo mogelijk) en interessant?
  - Uitwerking
    - 1. Is de structuur een lezergerichte vraag-antwoorddialoog?
    - 2. Is de structuur hiërarchisch?
      - top-down steeds gedetailleerder
      - dus bottom-up abstracter
    - 3. Bevat elk vakje een boodschap in een volzin (dus niet alleen een onderwerp)?
    - 4. Zijn de belangrijke boodschappen uitgewerkt of onderbouwd met 2 tot 5 elementen?
      - bij 1 ondergeschikte: samenvoegen
      - meer dan 5 mag wel: 7 is een mooi maximum
    - 5. Zijn alle relevante data voorzien van de 'so what', dus consequentie voor de lezer?
  - Logica & overtuigingskracht
    - 1. Is de structuur voldoende overtuigend?
    - 2. Zijn de categoriseringen (groupings) ...?
      - van dezelfde orde
      - volledig
      - geen overlap
      - even specifiek/concreet
      - in een logische volgorde
    - 3. Zijn de argumentaties ...?
      - goed schema
      - goede premissen
      - conclusie onvermijdelijk
- toepassing methode
  - structuurhulpen zodat lezer koers houdt
    - tussenkoppen
    - onderbouwing in bijlage
  - structuur
    - Wat
      - eerst de kern
    - Waarom
      - relevantie, bijv
        - meer winst
        - lagere kosten
        - ...
    - Hoe
      - de onderdelen van WAT stapsgewijs uitwerken (concretiseren)
  - bijvoorbeeld: je reageert op vraag naar goed restaurant in Vlissingen
    - WAT (is een goed restaurant): Belgische Koodsensociëteit
    - WAAROM: als je mosselen wilt eten staat deze eetgelegenheid het beste bekend
    - HOE
      - locatie
      - openingstijden
      - parkeren
  - eigenlijk gewoon logisch nadenken
    - aarzel niet een bestaande tekst grondig te redigeren als dat nodig is voor logica
  - verdere praktische mogelijkheden volgens deelnemers workshop
    - bij problemen met tekst naar de checklist kijken
    - lezen van artikelen die volgens methode geschreven zijn ter inspiratie
    - voorkomen dat folders elkaar qua inhoud overlappen
    - adviesrapporten
    - persberichten
    - eigen offertes
- kenmerken lezers
  - eigenschappen
    - ze hebben minder voorkennis dan auteur
    - "dom"
    - ze willen weinig tijd aan lezen kwijt zijn
    - "lui"
    - ze zijn alleen geïnteresseerd in wat voor hen belangrijk is
    - "egocentrisch"
  - vragen
    - "WAT wordt er van mij verwacht?"
    - "HOE kan ik dat doen?"
    - "WAAROM zou ik dat doen? (wat is mijn voordeel?)"
- spreker Louise Cornelis: zelfstandig tekst- en communicatiespecialist
  - begeleidt
    - professionals en hun organisaties
    - bij schrijven en presenteren
  - schrijft journalistieke artikelen
    - vakbladen
    - andere bladen
  - schrijft weblog Tekst en Communicatie
    - http://www.lhcornelis.nl/weblog/
- voorbeeld funderingsrapport huis
  - inhoud
    - brief: "Hierbij ontvangt u rapport."
    - rapport
      - "Fundering van uw huis is in redelijke staat."
      - "Grote verzakkingen, ontstaan tijdens aanleg nieuwe riolering."
      - "Probleem: dilettatie, verbinding met pand buren."
  - conclusie
    - vaktermen, alleen voor deskundigen te begrijpen
    - voor klant (leek) ingewikkeld: wat betekent het nou?
  - aanbeveling
    - van onderzoeksbureau aan Louise
      - verzakking niet erg
      - doorbreek verbinding met pand buren
    - van Louise aan onderzoeksbureau: zet dit er gewoon in
      - kort en duidelijk geformuleerd
      - een plek waar het direct opvalt (en) bijv in de brief
- oplossing: piramidemethode
  - bedenker 'Piramid Principle': Barbara Minto
  - doel: zorgen dat tekst logische structuur krijgt
  - interessant voor: schrijvende professionals
    - zij realiseren zich meestal niet wat lezer nodig heeft
    - structuur die zij hanteren is die van hun eigen onderzoek
      - data
      - vraag
      - analyse
      - conclusie
    - betere structuur
      - vraag
      - antwoord (hoofdboodschap)
      - onderbouwing
      - data
  - Louise: "Een goed geschreven rapport ..."
    - heeft geen samenvatting (nodig)
    - voorziet lezer binnen 30 seconden van de kern
- sterke kanten piramidemethode
  - geeft structuur die voor lezer logisch is
  - daardoor is tekst
    - rationeel meer overtuigend
    - praktisch bruikbaar
  - zeer geschikt voor rationele teksten met analytische inhoud (rapporten)
    - advies
    - kleine, homogene lezersgroep
    - lezer en opdrachtgever dezelfde persoon of ze kennen elkaar goed
  - kan helpen schrijfproces te versnellen
- zwakke kanten
  - minder geschikt voor andere teksten
    - irrationele factoren die zorgen dat lezer
      - emotioneel wordt overtuigd (aanzet tot gedrag)
      - gaat/blijft lezen
    - afstand tussen lezer en opdrachtgever
      - opdrachtgever is directie of afdeling communicatie
      - lezer is medewerker of klant
  - minder geschikt als gebruikelijke structuur tot ongeschreven regels behoort
    - "Uw rapport is misschien wel goed, maar het is niet in de normale structuur geschreven, daardoor roept het weerstand op."
- verder kijken
  - publicaties van Louise Cornelis
    - blog met terugblik op de workshop
      - http://www.lhcornelis.nl/weblog/?p=2168
    - artikel Louise Cornelis in Tekstblad over piramidemethode
      - http://www.lhcornelis.nl/piramideprincipe.html
  - grondlegger Barbara Minto
    - boek The Piramid Principle bij Bol.com
      - http://www.bol.com/nl/p/the-pyramid-principle/1001004006222706/
    - haar website
      - http://www.barbaraminto.com/